



VÁROS KÉPVISELŐ-TESTÜLETE

Közművelődési, Ifjúsági és Sport Bizottság

2051 Biatorbágy, Baross Gábor utca 2/a. • Telefon: 06 23 310-174 • Fax: 06 23 310-135
E-mail: kisb@biatorbagy.hu • www.biatorbagy.hu

Tájékoztató

A Hantai-házzal összefüggő kérdésekről

Hantai Simon (Bia, 1922.-Párizs, 2008.)

1922-ben született Bián. 1942 és 1948 között Szőnyi István tanítványa a budapesti Képzőművészeti Főiskolán. 1949-ben egy rövid olaszországi tartózkodás után érkezik Párizsba, ahol szürrealizmus hatása alá kerül. Különböző technikákkal kísérletezik, mint a kollázs, frottázs, hajtogatás. André Breton felfigyel műveire, és 1953-ban a szürrealisták kiállítóhelyén a l' Etoile Scellée-ben megrendezi Hantai első önálló kiállítását.

A szürrealizmustól és Bretontól távolodva, az új utakat kereső művész figyelmét Jackson Pollock művei irányítják a szürrealizmus automatizmusának nonfiguratív kifejezésére. 1954-ben találkozik Jean Fournier-vel, a Galerie Kléber igazgatójával, akinek bátorítására tovább halad az absztrakció és a gesztus festészet irányába. Az Alice in wonderland kiállítása a Galerie Kléberben nyilvánvalóvá teszi a szürrealizmusal való szakítást, noha műveit a szürrealizmus egyik legfontosabb vívmányával, az automatikus írással alkotja, melyhez többek között egy ébresztőórával írja, organikusan burjánzó alkotásait. 1956-ban Sex Prime-Hommage à Jean Pierre Brisset címmel nyílik kiállítása a Galerie Kléberben, majd 1957-ben George Matthieu-vel együtt állít ki ugyan itt. További kísérletezések során, melyekből kitűnik Matisse késői decoupage-ainak hatása, 1960-ra eljut a pliage technikához, ahol a vászon hajtogatásával és festésével teljesen egyéni, sajátos festményeket alkot, melyeket leginkább talán a batikolás eljárásához lehet hasonlítani. Ezek a „hajtogatott” festmények, ahol a művész „vakon” alkot, már teljesen új irányba haladnak, eltérnek a hagyományos festészettől. 1960 és 1982 között ezzel a hajtogatott technikával Hantai nyolc különböző sorozatot alkot („Mariales”, „Catamurons”, „Panses”, „Meuns”, „Études”, „Aquarelles”, „Blancs”, „Tabulas”), melyek különbségét többek között a hajtogatás technikája határozza meg. 1982-ben Hantai képviseli Franciaországot a Velencei Biennálén, amely után óriási sikerei ellenére minden bejelentés nélkül visszavonul a művészeti életből. Életművében és annak hatásában az egyik legjelentősebb XX. századi európai festőművészt tisztelhetjük.

Hantai Simon emlékének méltó ápolására az első lépés Biatorbágyon a Dr. Lelkes Péter korábbi alpolgármester által 2009-ben alapított Hantai-díj létrehozása volt, amely a Biatorbágyi Általános Iskola és a PMAMI vizuális tanszak tehetséges diákjainak kiemelkedő előmenetelét hivatott elismerni, ill. támogatni.

Biatorbágy Város Képviselő-testülete Közművelődési, Ifjúsági és Sport Bizottsága 2010. november 26-i ülésén került szóba először, s született egyhangú támogató javaslat arról, hogy a város fordítson kiemelt figyelmet világhírűvé vált festőművész szülőtte emléke ápolására, s e feladat részeként az u.n. Hantai-ház sorsára.

A Hantai-ház a mai Biatorbágyon, a Szent István u. és Kölcsey u. sarkon található. Öreg, elhanyagolt épület, omladozó pincével, részben művelt kerttel.

A ház valójában nem a művész szülőháza, de mivel nem sokkal születése után költözött ide a Hantai család (akkor még Handl), így csecsemő korától vitathatatlanul Hantai Simonhoz köthető az épület, s joggal említhető Hantai-házként.

Az ingatlan 2005-ig a Hantai család birtokában volt. Korábban, a Hantai szülők halála után három felnőtt gyermekük örökölte. Simon, Márton és Mária. Tekintettel, hogy Simon és Mária ekkor már Franciaországban éltek tulajdonrészükről Márton fivérük javára lemondtak, aki így haláláig egyetlen tulajdonosként birtokolta az ingatlant, s aki 70 éves elmúlt, amikor megházasodott, így leszármazottak nélkül halt meg. Márton halálát követően, Mária és Simon örökösödési pert indított - özv. Hantai Mártonné haszonélvezeti jogát vitatva - az ingatlan „visszaszerzéséért”, majd annak sikertelenségét követően Simon újfent lemondott a neki járó örökségrészről, így 1/2-1/2 részben Márton özvegye és a Párizsban élő Hantai Mária lettek a tulajdonosok. Végül egy 2004-2005-ben zajló ügyvédi közreműködéssel zajlott egyeztetést követően Mária eladta örökségrészét Márton özvegyének. A 3 millió forint vételárról – szegénységi fogadalmat tett apáca lévén – úgy rendelkezett, hogy az Biatorbágy Önkormányzatához kerüljön, s a település szegényeinek megsegítésére fordítsák.

Az Önkormányzat számlájára történő befizetés 2005 májusában megtörtént, és az adományozó rendelkezésének megfelelő felhasználás is valószínűsíthető. (Az összeg jóváírása, lekönyvelése megtörtént, azonban konkrét adatok, kimutatások a pénz pontos felhasználásáról nem állnak rendelkezésre a Polgármesteri Hivatal irattárában.)

Özv. Hantai Mártonné (sz.: Ihász Magdolna), az ingatlan 2005 júliusa óta egyetlen tulajdonosa, a házat régebb óta eladásra hirdeti. Az Önkormányzat tárgyalócsoportja a tulajdonos megbízottjával 2012 augusztusában egyeztető megbeszélést tartott az ingatlanról. A tulajdonos az ingatlan eladási áráként 20 millió forintot jelölt meg.

Az ingatlant - bár a tulajdonos még 2005-ben, az 1/1-es birtokba kerülést megelőzően felújítását, korszerűsítését tervezte – az utóbbi időben erős állagromlás jellemzi. Féltő, hogy viszonylag sürgős beavatkozások nélkül az állagromlás akár visszafordíthatatlanná is válhat.

A ház állapota:

Az épület nagy része sóskúti kőből épült, tornácos ház, egymásba nyíló kapcsolódású helyiségekkel. Kívül-belül elhanyagolt állapot jellemzi. A födém egy helyen beszakadva. A palatető átlagos állapotban. A pincelejáró boltíve megroggyanva és aládúcolva, a pince maga normál állapotú. A házhoz utólag melléképületek lettek építve, melyek egy része már leomlott, még álló részük állapota rossz. Elektromos áram bevezetve, víz, gáz és csatorna

nincs bevezetve. Fűtése helyiségenként fatüzelésű berendezésekkel megoldott. A kert részben ápolat. Néhány termő gyümölcsfa, szőlőlugas képvisel értéket.

A Franciaországban élő Hantai családot (Hantai Simon özvegyét, a már említett Mária húgát és 5 fiát) polgármester úr az elmúlt hónapokban írásban megkereste egyrészt tájékoztatva őket a ház állapotáról, másrészt megkérve őket nyilatkozzanak arról, vállalnának-e bármilyen fajta és mértékű közreműködést a Hantai-ház megvásárlásában és közcélú működtetésének megteremtésében. A család értékelhető választ hivatalosan ez idáig nem adott a felvetésre. A velük rendszeres, élő kapcsolatot ápoló budapesti oldalági rokonok tájékoztatták az Önkormányzatot arról, hogy a család örömmel venné, ha a ház örökül maradhatna az utókornak, emlékhelyet állítva a világhírű művésznak, és művészeti közcélú funkciót kaphatna. Azonban konkrét együttműködési és/vagy támogatási forma nem fogalmazódott meg sem írásban, sem szóban az egyeztetések során sem ez idáig.

Jelenleg más irányú anyagi források bevonási lehetőségeinek feltérképezése folyik. Ilyen szóba jöhető lehetőségek pl.: állami támogatás, pályázatok, támogató magánszemélyek, vállalkozások vagy más közösségek bevonása a Hantai-ház projekt kivitelezésébe.

Az ingatlan megvásárlása a város számára látszólag nem jár semmilyen előnnyel, hiszen az területét (892 m²) tekintve nem túl nagy, a rajta lévő felépítmény csak magát a materiát szemlélve inkább nyűg, mint haszon. Az épület jelenlegi állapotában az eltervezett közösségi-művészeti célra használhatatlan. Felújítására, funkcióval való ellátására bőven költeni kellene. A ház valódi értéke a város közössége szempontjából eszmei, a „hantaiságában” rejlik.

Az ingatlan önkormányzati tulajdonba kerülése mégis milyen előnyöket hordozhat magában a város számára?

- a) Bár Hantai Simon művészetének hazai ismertsége alatta marad nemzetközi elismertségének, művészi megítélése külföldön jelentős. Nemzetközi szinten a XX. század egyik kiemelkedő alkotójaként tartják számon. Így vitathatatlanul méltó lenne arra, hogy „szülőfaluja” a szülői házát megőrizze, azt a művész alkotói-szellemi hagyatékának megfelelő funkcióban örökítse át a jövő számára.
- b) Az épület a sok hozzá- és átépítés ellenére is magán hordozza a XX. század elejének jellegzetes biai építkezési jegyeit, így – bár védettség alatt nem áll – a város épített kulturális örökségének részeként tekinthetünk rá.
- c) Mint Hantai „zarándokhely” a világban, a kulturális turizmus egy kifejezetten elit rétegét tudná Biatorbágyra vonzani.
- d) A ház egy részébe tervezett alkotóház funkció lehetőséget adna kortárs magyar művészek célirányos Biatorbágyra „csalogatásához”. A későbbiekben alapul szolgálhatna alkotótábor(ok) rendszeres megtartásához, amely a Zsámbéki-medencében (a fővároshoz közel, de mégis távolabb a város zajától, a még szinte érintetlen természeti környezethez karnyújtásnyira) Biatorbágy rangját, ismertségét, elismertségét emelné.
- e) a város előtt álló feladatok és égetően szükséges beruházások mellett (elsősorban iskolai és óvodai férőhelyek bővítése, sportlétesítmények fejlesztése) a jelenlegi könyvtár helyett új könyvtár építésére a közeljövőben nem sok reális esély mutatkozik. Korábbi tervek szerint a Szabadság úti könyvtár elköltözése után a

jelenlegi könyvtárépület közösségi ház-szerű funkciót kaphatna a biai városrészben. Ennek időbeni eltolódására némi gyógyír lenne, ha a Hantai-ház részben kisebb közösségi funkciók befogadására is alkalmassá lenne téve.

Az összeállítást készítette:

Varga László

KIS Biz. elnöke

2012. augusztus 29.

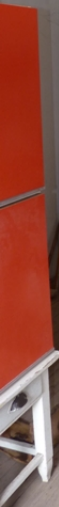


































Directional sign pointing left.

